

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Vojtěcha Šimíčka, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **D. V. L.**, zastoupený JUDr. Stanislavem Stunou, advokátem se sídlem Praha 10, Počernická 3225/2c, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 8. 1. 2008, č. j. 46 Az 31/2007 - 29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 27. 9. 2007, č. j. OAM-10-244/LE-C06-L07-2007 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalované Ministerstvo vnitra neudělilo žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Praze žalobou, který ji rozsudkem ze dne 8. 1. 2008, č. j. 46 Az 31/2007 - 29, zamítl. V odůvodnění tohoto rozsudku konstatoval, že žalobce v průběhu správního řízení netvrdil žádný z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu ve spojení s § 2 odst. 7 tohoto zákona, a svou žádost opíral pouze o to, že je zvyklý na evropský způsob života, že v České republice podniká a že chce být nablízku své družce (nyní již manželce – pozn. Nejvyššího správního soudu) a synu žijícím v Německu. Proto krajský soud považoval závěr žalovaného, že žalobce není vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, za souladný se zákonem. Krajský soud dále zjistil, že žalobce není rodinným příslušníkem osoby, které byl udělen azyl, a proto nejsou splněny ani podmínky pro aplikaci § 13 zákona o azylu. Krajský soud se zabýval také k možností udělit žalobci azyl z humanitárních důvodů, z dikce § 14 zákona o azylu přitom vyvodil, že na udělení tohoto typu azylu není právní nárok a že je pouze na posouzení správního orgánu, zda konkrétní okolnosti přijme jako důvody zvláštního zřetele hodné, či nikoli. Rozhodnutí tak podléhá soudnímu přezkumu pouze v tom směru, zda závěr správního orgánu vychází z dostatečných podkladů a zda je logicky správný. V dané věci krajský soud měl za prokázané, že žalovaný shromáždil

dostatečné podklady pro objasnění osobních poměrů žalobce tak, aby mohl rozhodnout o tom, zda žalobce splňuje či nesplňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu. Závěr o tom, že žalobci humanitární azyl nelze udělit, přitom krajský soud neshledal v logickém rozporu se shromážděnými podklady. Krajský soud konečně přezkoumal i závěry týkající naplnění důvodů k udělení doplňkové ochrany a dospěl k závěru, že žalovaný postupoval v souladu s § 14a a 14b zákona o azylu, když v případě žalobce žádný takový důvod neshledal, neboť z informací získaných v průběhu správního řízení nelze vyvodit, že by žalobce náležel k osobám ohrožených skutečnostmi vyjmenovanými v těchto ustanoveních.

Rozsudek napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností. Stěžovatel krajskému soudu vytýká, že se vůbec nezabýval tím, zda, jak a jakým způsobem je konkrétně žalobce v zemi původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, byť z důvodu jiného životního stylu, než jaký je v komunistické zemi běžný. Na tento deficit při zjišťování skutkového stavu věci v řízení před žalovaným přitom poukazoval již v žalobě. Krajský soud se nezabýval ani tím, zda má stěžovatel z výše uvedeného důvodu odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu, a to z důvodů uvedených v § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Krajský soud se tak omezil jen na opakování argumentů, které použil žalovaný. Ze všech výše uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně navrhl, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle § 107 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Žalovaný ve svém vyjádření k věci uvedl, že popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť jak jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Odkázal na správní spis, a to zejména na vlastní podání a výpovědi, jež stěžovatel během správního řízení učinil, a na napadené rozhodnutí. Připomněl dále, že krajský soud v závěrech a postupu žalovaného neshledal nezákonnost, ani vady řízení. Ke stížním námitkám žalovaný uvedl, že se žádostí stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany individuálně a svědomitě zabýval, stejně jako všemi okolnostmi případu. Stěžovatel však neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, a neshledal ani splnění podmínek pro udělení azylu podle § 13 a 14 zákona o azylu. Stěžovateli taktéž nebylo možné udělit doplňkovou ochranu ve smyslu § 14a a 14b zákona o azylu.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud, ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele a je podmíněn již zmíněným přesahem jeho vlastních zájmů.

Úvodem Nejvyšší správní soud uvádí, že zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb., s účinností ke dni 13. 10. 2005. Pokud jde o jeho výklad, ten byl podán např. v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, dle kterého *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“*

Dále je nutno uvést, že stěžovatel v průběhu správního řízení skutečně neuvedl žádné skutečnosti, které by byť jen naznačovaly, že by byl ve vlasti vystaven pronásledování z důvodů pro azylové řízení významných (§ 12 zákona o azylu). Uvedl pouze, že bezprostředním impulsem k jeho odchodu ze země původu byl pocit, že si již navykl na evropský způsob života, a proto nemůže žít v komunistickém režimu, v němž je (dle jeho slov) diskriminován státními orgány i spoluobčany. Dále uvedl, že chce v České republice podnikat a žít nablízku své rodině (tj. manželce a synu, kteří trvale pobývají ve Spolkové republice Německo). Je tedy zřejmé, že hlavním důvodem žádosti o azyl je snaha o legalizaci pobytu v České republice (odkud byl rozhodnutím Policie České republiky – Oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie ze dne 19. 5. 2007, č. j. SCPP-248-/UL-OPK-UL-SV-03-2007, vyhoštěn), podepřená osobními a ekonomickými důvody. Stěžovatel ani v průběhu správního řízení netvrdil, že by byl ve vlasti pronásledován státní mocí, nýbrž pouze narážel na určité společenské disonance plynoucí z toho, že delší dobu žil v ekonomicky a kulturně odlišném prostředí, a tudíž navykl na poněkud odlišný životní styl a úroveň než ty, které jsou typické pro většinu obyvatel Vietnamské socialistické republiky.

Nejvyšší správní soud již v minulosti vyslovil, že *„porušování hospodářských, sociálních a kulturních práv, jejichž požívání je do značné míry závislé na stupni ekonomické vyspělosti příslušné země, nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, kterou je Česká republika vázána, a není tedy ani důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 azylového zákona, byť by životní podmínky v dané zemi byly sebevíc tíživé, ledaže by ekonomická opatření mající nepříznivý dopad na životní úroveň příslušné osoby byla skrytě namířena proti určité národnostní, rasové nebo politické skupině; zde by pak podle okolností případu přicházelo v úvahu naplnění podmínek pro udělení azylu.“* (viz rozsudek ze dne 30. 5. 2005, č. j. 5 Azs 4/2005 - 41, dostupný z <http://www.nssoud.cz>). Z předloženého správního spisu ovšem jednoznačně vyplývá, že v rámci správního řízení nevyšlo najevo, že by se stěžovatel ve státě původu musel důvodně obávat pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nebo pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, neboť jakékoli pronásledování v rámci pohovoru stěžovatel výslovně popřel, stejně jako neuvedl, že by ve vlasti měl problémy se státními orgány, policií, soudy či jinými státními orgány.

Tvrdí-li tedy stěžovatel v kasační stížnosti, že se krajský soud nezabýval v žalobě namítaným strachem z pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, pak tato kasační námitka poněkud nekoresponduje s výpověďmi, které stěžovatel podal ve správním řízení. Nelze tudíž vytýkat napadenému rozhodnutí, a potažmo tedy ani rozsudku krajského soudu, že se nezabývaly námitkou možného pronásledování stěžovatele za uplatňování politických názorů. V rámci azylového řízení existují totiž dvě základní povinnosti – břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Jak již Nejvyšší správní soud vyslovil ve svém rozsudku ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 - 86, (dostupný z <http://www.nssoud.cz>) „zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí. Pokud žadatel neunese břemeno tvrzení, správní orgán de facto nemá o čem rozhodovat.“ Pro úplnost lze ještě odkázat na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42, v němž bylo uvedeno, že: „správní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá. Uvedl-li v řízení před správním orgánem pouze důvody ekonomické, nemůže účinně v řízení o kasační stížnosti namítat [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav, když nezjišťoval důvody jiné, žadatelem v řízení před správním orgánem neuváděné.“

Nejvyšší správní soud závěrem připomíná, že institut azylu není a nikdy nebyl nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo této osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jeho představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 - 60, dostupný z: <http://www.nssoud.cz>).

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje jeho vlastní zájmy.

Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost jako nepřijatelnou; proto ji podle § 104a s. ř. s. usnesením odmítl.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Dospěl totiž k závěru, že o tomto návrhu není třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. července 2008

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu